

EVROPSKÉ PRÁVO PRO EKONOMY I

Vladimír Týč

Z Á K L A D N Í P O J M Y

Evropské společenství:

- historie a vznik v knize
- snahy o integraci v západní Evropě již ve 40. letech
- integrace se vyvíjela dvěma směry:

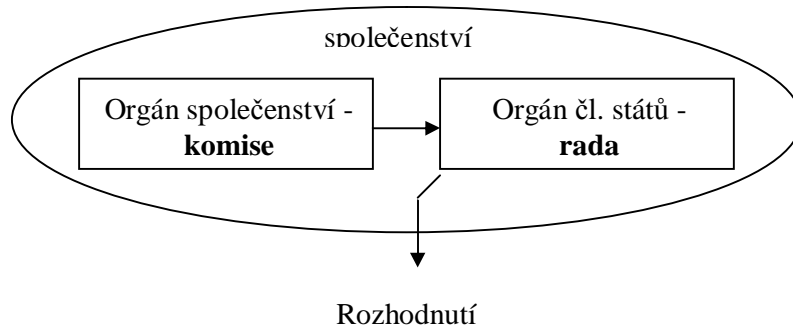
1) politická integrace

- snahy o vytvoření politického a obranného sdružení
- nerealizovala se
- potencionální členské státy: Francie, Německo, Itálie, Benelux dospěly k závěru, že by jim tato integrace svazovala ruce
- 1954 vznikla západoevropská unie – politicko-vojenská organizace, nevyvíjela žádnou činnost, v roce 2000 formálně ukončila svoji činnost
- lehce se křísí v posledních deseti letech

2) ekonomická integrace

- vytvoření ekonomického celku cílem po 2. sv. válce
- vize vytvoření spojených států evropských
- potřeba obnovit hospodářství po válce, zajistit rozvoj v dalších letech
- obavy, aby USA nepřeválcovalo Evropu ekonomicky
- Německo bylo poraženo ve válce, Francie měla obavy, aby nešlo stejným vývojem jako po první sv. válce. Chtěla předejít tomuto vývoji a spojit se s ním. Vznikla myšlenka ekonomické integrace
- 1949 se začíná rýsovat evropské společenství. Do této doby existovala pouze mezinárodní organizace jako NATO, ..., byly založené na mezinárodní smlouvě mezi státy, které se staly členy, na úrovni mezinárodního práva. Pramenem je mezinárodní smlouva, společně vykonávají činnost ve vymezené oblasti. Všechny státy a organizace jsou na stejné úrovni. Každý může vystoupit kdy se mu zachce, organizace jim nemůže ni nařídit. Jakýkoli výstup této organizace musí mít formu mezinárodní smlouvy (smlouvu ratifikuje ten, kdo ji chce ratifikovat) a soft-law (nezávazné právo – deklarace)
- koncepce nadstátní, nadnárodní organizace
- zakladatelé této teorie vycházely z toho, že se vytvoří organizace, která bude mít pravomoc vůči členským státům. Členské státy předávají část své suverenity, která odpovídá tomu čím se zabývá ta daná organizace, je vázán usnesením organizace. Dochází k transferu pravomoci. Narušena zásada svrchovanosti, nastolena zásada rovnosti.
- **1951** vzniká první nadnárodní organizace, dnes již neexistuje **Evropské společenství uhlí a oceli**. Členskými státy byly: Francie, Německo, Itálie a Benelux. Přenesli svoji pravomoc v oblasti těžby a distribuci uhlí a oceli na Brusel. Nemohly rozhodovat, rozhodovalo za ně společenství. Tato koncepce byla revoluční.
- **1957** vznik **EHS a EURATOM** – existují dodnes, EHS je dnes **ES**. ES je samostatný subjekt. Provádí svou vlastní politiku odlišnou od členských států (př.: jednotný vnitřní trh – volný pohyb zboží a služeb x zájem jednotlivých

členských států na ochraně vlastního trhu). Rozhodování v ES musí probíhat tak, aby byly hájeny zájmy jak společenství, tak členských států.

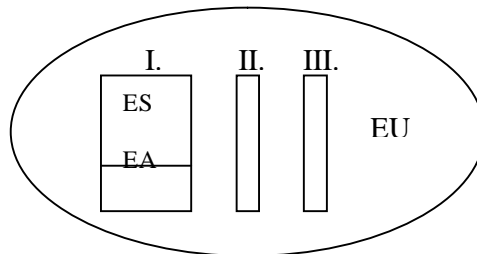

Komise vyhotovuje návrh, postoupí ho radě, rada rozhodne zda to přijímá, či zamítá. ES a EURATOM stojí na principu mezinárodní smlouvy (Smlouva ES – tzv. římská smlouva)

1992 uzavřena Maastrichtská smlouva o EU, v platnost vstupuje v roce 1993.

Evropská unie:

- není mezinárodní organizace
- nemá právní subjektivitu, z hlediska práva neexistuje
- sdružení států
- členské státy evropských společenství mezi sebou realizují spolupráci v dalších oblastech, které nepatří do ES a EURATOM
- stojí na třech vnitřních složkách (pilířích)

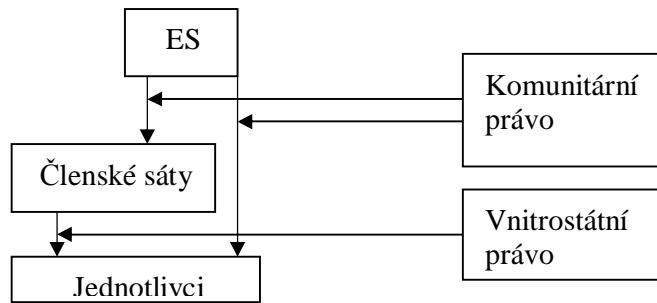
- I. = ES a EURATOM, komunitární pilíř, nadstátní
- II. = spolčená zahraniční a bezpečnostní politika, mezivládní
- III. = spolupráce v oblasti justice a vnitřní bezpečnosti, mezivládní
- u II. a III. neexistuje žádná nadstátnost, EU nemá pravomoci vůči členským státům, jsou na koncepci mezinárodní smlouvy
- smlouvy, které se uzavírají nejsou uzavírány s EU ale s I. pilířem

Právo společenství = právo komunitární:

- reguluje vztahy mezi společenstvím a členskými státy, mezi společenstvím a PO nebo FO jednotlivých států

x

- právo vnitrostátní reguluje vztahy mezi jednotlivce, mezi jednotlivci a státem, mezi státními orgány

Podřízenost členských států vůči společenství:

- členské státy jsou vázány i těmi rozhodnutími, se kterými nesouhlasí (hmotně právní odpovědnost)
- orgánem dozírajícím na dodržování komunitární práva je **KOMISE**
- v případě, že členský stát nerespektuje nějakou směrnici:
  - 1) neformální jednání
  - 2) oficiální řízení (úřední, zveřejňuje se):
    - komise nemůže rozhodnout o postihu, může přijmout stanovisko, že stát porušil komunitární právo. Evropský soudní dvůr řeší spory mezi společenstvím a členskými státy. Jestliže komise vydala stanovisko, že stát porušuje právo, řeší to Evropský soudní dvůr. Určí jestli stát skutečně právo porušil a vydá rozsudek (= nález). Je závazný pro daný stát. respektování tohoto rozsudku je vynutitelné politickým nátlakem. Právním prostředkem je to, že rozsudek se považuje za právo. Nerespektování rozsudku je další porušení práva – dochází opět k jeho porušení. Komise navrhne soudnímu dvoru donucovací opatření (pokutu).

V Ý V O J E V R O P S K Ý C H S P O L E Č E N S T V Í

1951 ESUO (skončilo svoji činnosti v roce 2000)

- první ze společenství
- vzniklo na základě **tzv. pařížské smlouvy**
- **montánní unie**

1957 EHS a EURATOM

- podpis smlouvy v roce 1957, v platnost vstup v roce 1958
- **tzv. římské smlouvy**

Pařížská smlouva a římské smlouvy = tzv. zřizovací smlouvy:

- mezinárodní smlouvy (pramenem mezinárodního práva)
- pramenem práva EU resp. ES
- smluvní strany se staly členskými státy společenství
- mezinárodní smlouva může být měněna a obměňována
- římská smlouva o vzniku EHS – základní věci – to co bývá v ústavách, pravomoci jednotlivých orgánů, vztahy mezi nimi, legislativa, práva upravující jednotlivé oblasti, ve kterých společenství funguje, má přes 300 článků
- režim změna a doplňků těchto smluv:
  - Ø smluvní státy se musí dohodnout na změnách a doplňcích. V případě, že se nedohodnou platí změny jen tam, kde byly ratifikovány. V případě ES však nelze měnit podmínky jen u některých států – změna a doplnění může být provedeno jen se souhlasem všech států (př. Irsko neschválilo smlouvu z Nice, přijetí smlouvu nebylo možné)
  - Ø je předepsaná zvláštní procedura, která zahrnuje **tzv. mezivládní konferenci** – nutná formalita. Jedině konference se může usnést na změnách. Musí být svolána RADOU EU. Kdyby ji RADA nesvolala, žádné změny a doplňky nebudou provedeny. Společenství je objektem Římské smlouvy, subjekty jsou členské státy (jsou smluvními stranami)

Všechny smlouvy tvoří **tzv. primární právo** společenství = mezinárodní smlouvy (MS). Do primárního práva patří i smlouvy o přístupu nových členů. Těchto smluv není tolik kolik je nových členů, ale tolik kolik je přístupových akcí.

1973 smlouva o přístupu Velké Británie, Irska, Dánska a Norska (neprošlo referendem)

1981 smlouva o přístupu Řecká – bylo 20 let přidruženým státem

1985 smlouva o přístupu Španělska, Portugalska

1994 smlouva o přístupu Rakouska, Švédska, Finska, Norska (neprošlo referendem)

Smlouvy o přístupu přinášejí změny textu původních zřizovacích dokumentů. Tam, kde jsou blíže určeny jednotlivé orgány, počet členů, hlasů jednotlivých států,...

1985 jednotný evropský pakt - první velká změna – smlouva, která mění a doplňuje římskou smlouvu. Tato smlouva přinesla změny jak kvantitativní tak kvalitativní ve vývoji společného trhu. Posunula stupeň evropské hospodářské integrace o jeden stupeň nahoru.

1992 smlouva o EU (maastrichtská smlouva):

- byla jí vytvořena EU jako něco zcela nového

- do té doby existovala pouze tři společenství. V této smlouvě byla obsažena podrobná pravidla pro vybudování měnové unie
- přináší reformistické kroky – rozšířila kvalitativně pravomoc evropského parlamentu, svěřila mu novou pravomoc – spolurozhodování při legislativní činnosti uvnitř společenství. Reforma orgánů.

1997 Amsterodamská smlouva (v platnosti vstoupila v roce 1999):

- přináší tzv. princip flexibility (princip užší spolupráce)
- spočívá v tom, že je možné vytvořit užší skupinu států, která půjde dopředu rychleji než ostatní (v případě, že některé státy se nehodlají připojit k ostatním nebo nechtějí) – př. Měnová unie, Šengenský pohyb
- pesimisté v tom vidí začátek rozpadu EU

2000 smlouva z Nice (v platnost vstoupila v roce 2002):

- institucionální reforma
- především změny orgánů, více uvolněna flexibilita

PRAVOMOCI ES VŮČI ČLENSKÝM STÁTŮM

Neexistuje přesná dělba pravomoci mezi ES a členskými státy. Článek 3 smlouvy o ES vymezuje oblasti, ve kterých společenství vyvíjí činnosti, ale nevymezuje jeho pravomoci.

Pravomoci:

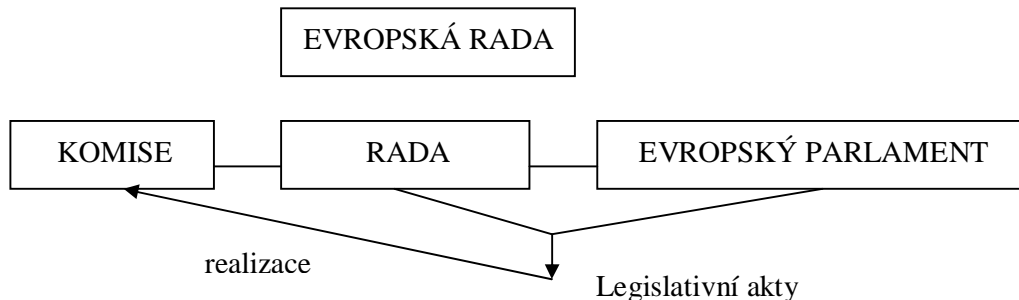
1. oblast (výlučná pravomoc ES) – celá oblast přešla do pravomoci ES – ZO, společná zemědělská a rybolovná politika
2. oblast (pravomoc sdílená mezi ES a členskými státy) – část pravomoci přešla, část nepřešla. Existuje princip subsidiarity (článek 5) – společenství jedná v případě, že může dosáhnout cíle lépe než členské státy. Je třeba, aby rozhodl evropský soudní dvůr.
3. oblast (výlučná pravomoc členských států) – např. školství, trestní právo – ty oblasti, které nemohou být upravovány společně

V oblastech, kde jsou spory vydává prohlášení KOMISE – uvádí v něm stanovisko, že do výlučné pravomoci patří i řada dalších oblastí.

Ustanovení o pravomoci jsou roztroušena ve smlouvě. To zda je pravomoc výlučná či ne se nepozná, neexistují proto žádná exaktní kritéria, nikde to není stanoveno.

EU nemá žádné pravomoci, z hlediska práva totiž neexistuje

INSTITUCIONÁLNÍ STRUKTURA

KOMISE:

- reprezentuje zájmy ES, ne zájmy členských států, tyto zájmy nejsou identické
- složena z osob, které nemají žádnou faktickou vazbu na členské státy. Občané, kteří se zavázali k tomu, že nebudou mít žádné vazby, které by ovlivňovaly jejich činnost
- komisaři mají reprezentovat vůli společenství
- je výkonným orgánem
- složení odpovídá její funkci, skládá se z nezávislých osob (20). Po vstupu nových členských států má být zvýšen jejich počet. Podle smlouvy z Nice musí být komise složena z osob pocházejících z jednotlivých členských států, z každého jeden člen. Pokud budou přijaty všechny přidružené státy, bude mít komise 25 členů. Horní limit komise je 27 členů. Pokud by mělo ES více než 27 členských států, stát navíc by neměl svého zástupce.
- svou strukturou připomíná vládu, je velmi byrokratickým orgánem
- vypracovává a předkládá návrhy

- má kontrolní funkci – dozírá na dodržování komunitárního práva. Jak ze strany členských států, tak ze strany jednotlivců (FO, PO). Jestliže podniky porušují soutěžní právo, má komise pravomoc zjistit skutkový stav. Na požádání jim musí být umožněn přístup do podniku. Při odmítnutí se dá vymoci tzv. pořádková pokuta. Zjistí-li se porušení práva, ukládá komise sankci v podobě pokuty.
- vykonává svoji pravomoc v I. Pilíři, do II. a III. Je pomalu vtahována
- komise je orgánem komunitárním
- je orgánem iniciativním (předkládá návrhy)
- její návrh je nezbytný proto, aby mohl parlament rozhodnout
- stará se o vnější vztahy
- nerozhoduje o uzavírání smluv

RADA:

- orgánem rozhodovacím
- dříve se nazývala RADA MINISTRŮ, dnes RADA EU
- do roku 1993 byla jediným rozhodovacím orgánem
- je orgánem členských států – reprezentuje je
- složení:
  - každý členský stát má jednoho zástupce v radě ministrů
  - zástupcem je kterýkoli ministr
  - zasedání probíhají jednou týdně, vždy je zaměřeno určitým způsobem
- změny smlouvou z NICE – týkají se kvantitativních úkonů, základní princip rozhodování zůstává stejný
- rada rozhoduje dvojitým způsobem:
  - jednomyslně – s daným návrhem komise musí souhlasit všichni
  - kvalifikovanou většinou – tento způsob dnes převládá. Kvalifikovaná většina je určena absolutním číslem (činí zhruba 72 % všech hlasů)
- to, jakým způsobem rada rozhodne je určeno římskými smlouvami
- předsedové se střídají po půl roce podle předem vypracovaného systému. Vždy ve trojici musí být jeden velký a dva menší státy
- principy:
  - zásada svrchované rovnosti – jestliže rada rozhoduje kvalifikovanou většinou je tato zásada narušena
  - princip váženého hlasování – hlasy jednotlivých zástupců členských států mají různou váhu. Každý stát má určitý počet hlasů – větší státy mají větší počet hlasů, menší státy jich mají méně.

EVROPSKÁ RADA: (= evropský summit)

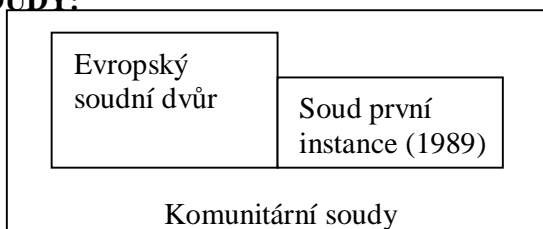
- rada složená z hlav států, pokud nejsou tak z předsedů vlád
- schází se 3x ročně
- zasedá v tom státě, který má předsednictví v RADĚ EU
- od smlouvy z NICE se polovina zasedání bude konat v Bruselu (hlavní město EU)
- je to orgán, který je úplně nahoře, je nadřízen všem, rozhoduje o základních koncepčních otázkách (o vývoji EU – zavedené evropské měny, rozšíření členské základny, zlepšení vnitřní bezpečnosti,...)
- rozhodnutí jsou přijímána jednomyslně

EVROPSKÝ PARLAMENT:

- jeho pravomoci nepřekračují I. Pilíř
- spolurozhoduje s RADOU v otázkách komunitárních

- zřízen až postupem doby:
  - Ø nejprve zřízeno shromáždění – mělo pouze konzultativní funkci
  - Ø 1962 neoficiálně přejmenováno na Evropský parlament - do 1979 nebyl složen z volených poslanců, byl složen z delegovaných poslanců z národních parlamentů
  - Ø 1979 první přímé volby, konají se každý šestý rok
  - Ø do roku 1986 byl ryze konzultativním orgánem, komise mu předkládala výroční zprávy
  - Ø 1986 – Jednotný evropský pakt – Evropský parlament může ovlivnit rozhodnutí rady – v určitých případech dává své stanovisko, pro radu není závazné, ale je-li negativní je rozhodování kvalifikovanou většinou v radě nahrazeno jednomyslným hlasováním
  - Ø 1993 – Maastrichtská smlouva – Evropský parlament dostává více pravomocí – je spolutřetím orgánem ve většině případů, má pravomoc vyslovit komisi nedůvěru a tím ji odvolat (2/3 hlasů)
- složení – z poslanců, kteří jsou voleni v členských státech, jsou voleni podle zákonů v jednotlivých členských státech
- počet poslanců je u jednotlivých členských států různý, ČR bude mít 22 poslanců, u stávajících členů se počet poslanců snižuje zhruba o 20 %, maximální počet poslanců v parlamentu činí 730
- vnitřní struktura – podobná národním parlamentům: výbory, poslanecké kluby, jeden předseda, 14 místopředsedů

SOUDY:

Řeší spory:

- 1) mezi ES a členskými státy – v případě, že členský stát poruší komunitární právo, nesplní svou povinnost vůči ES, rozdílné názory komise a členských států zda bylo právo porušeno
- 2) spory mezi členskými státy navzájem
- 3) spory mezi jednotlivcem a členským státem – ESD podává závazný výklad komunitárního práva pro spory mezi jednotlivcem a členským státem
- 4) mezi jednotlivci (PO) a ES – porušení soutěžního práva – PO dostane pokutu od komise, nelíbí se jí to, odvolá se k soudu první instance

ÚČETNÍ DVŮR: (= dvůr auditorů)

- dohlíží na použití přidělených prostředků z rozpočtu

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA:

- vybavena legislativní pravomocí – sama si ji navrhuje a schvaluje

PRÁVO EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

- právo komunitární
- nástroj nadstátní povahy
- zajišťuje realizaci nadřízení a podřízení
- má 2 části:

1. část:

- společná pro právo EU, tzv. **právo primární** (právo mezinárodní) – je vytvářeno členskými státy

§ mezinárodní smlouvy

§ smlouva o založení ES

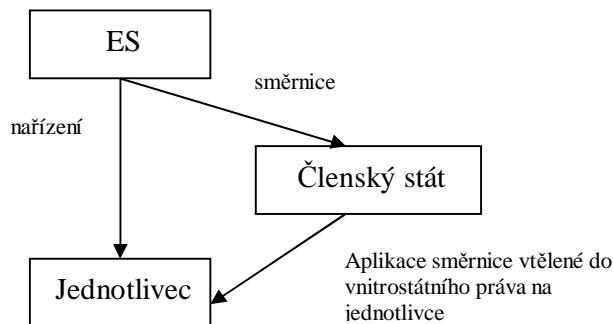
§ smlouva o EU

§ všechny změny a doplňky (od jednotného evropského paktu až po smlouvu z Nice)

- mezinárodní smlouvy tvoří právně nejsilnější část
- smlouvy nelze měnit a doplňovat, tak že by se strany dohodly na nové úpravě. Má-li dojít ke změně, musí být svolána mezivládní konference – je svolávaná RADOU jako orgánem EU. Rada se musí dohodnout jednomyslně.

2. část:

- tzv. právo sekundární (druhotné, odvozené)
- = souhrn právních norem, které nejsou tvořeny členskými státy, jsou tvořeny orgány společenství. Primární právo dává pravomoci orgánům společenství, sekundární právo představuje tvorbu vlastních předpisů společenství

- prameny sekundárního práva:

- 1) nařízení (něco jako komunitární zákon) – obecně závazný právní akt (upravuje vztah mezi ES a jednotlivcem)
- 2) směrnice (direktiva) – je určena členskými státy. Smyslem je upravit právní poměry jednotlivců. Určuje cíl, kterého má být dosaženo, členský stát je povinen dosáhnout ho prostředky, které si sám zvolí. Stanoví členskými státy jak má vypadat právní úprava určité věci. Směrnice = nástroj sbližování právních řádů členských států.

Příklad směrnice:

- ochrana spotřebitele
- ochrana autorských práv – minimálně 70 let po smrti autora
- ochrana počítačových programů – možno povolit kopírování programu jako zálohu, kopírování v případě rozvoje na jeho základě jiného programu

Příklad nařízení:

- sociální zabezpečení

- licenční smlouva o výlučném využití průmyslového práva – ES zakazuje výlučné licenční smlouvy, protože je to porušení hospodářské soutěže. Existují ale normativní výjimky při splnění určitých podmínek.
- 3) rozhodnutí = individuální právní akt, existují ale i normativní rozhodnutí (nejsou určena jednotlivci, mají dopad vůči všem. Příkladem je soud první instance)

APLIKACE KOMUNITÁRNÍHO PRÁVA

- Aplikaci práva provádí orgán, který pro to má pravomoc – soud na základě zákonného ustanovení. Výsledkem je **rozsudek** jako individuální právní akt.
- Komunitární právo aplikují orgány společenství (orgány soudní + komise) a vnitrostátní orgány (soudy)
- Komunitární právo platí vedle právo vnitrostátního. Vzniká problém, neboť vedle sebe existují dvě soustavy práva (dva právní řády), které se překrývají, může docházet ke konfliktům.

Zásady aplikace komunitárního práva v členských státech:

1) zásada přednosti komunitárního práva

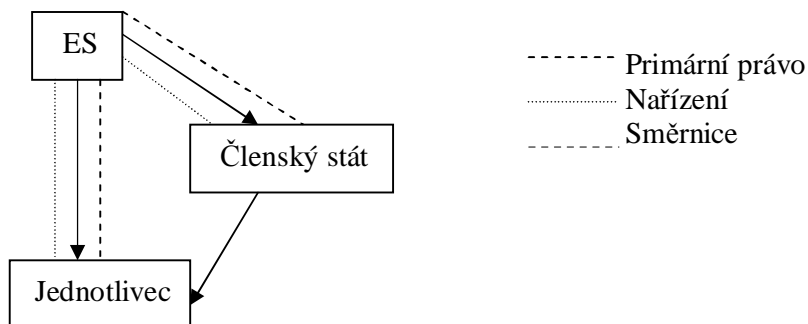
- tato zásada není nikde stanovena
- existuje orgán, který tuto mezeru v právu zaplňuje interpretací – Evropský soudní dvůr
- byla formulována v rozhodnutí Van Gend en Loos 26/62 – z tohoto rozhodnutí vyplývá, že je přednost komunitárního práva před vnitrostátním právem v případě konkrétního střetu dvou pravidel, která se mají aplikovat na stejný akt.

V případě ES uplatněním této zásady nejde o právní sílu (určuje uspořádání systému právního řádu). Komunitární právo je jiný systém práva a neruší vnitrostátní právo. Má pouze aplikační přednost před vnitrostátním právem

Kterýkoliv přepis komunitárního práva má přednost před předpisem vnitrostátního práva – tato zásada není nikde stanovena, ale vychází z judikatury soudního dvora.

2) zásada přímého účinku

- přímý účinek: bezprostřední závaznost pro jednotlivce (FO, PO) – ukládají povinnosti, dávají práva

Obecné podmínky pro přímý účinek:

- musí být platný a účinný
- faktická podmínka – jednotlivec z ustanovení práva a povinnosti vyčte, je obsahem použitelné

Smlouva o ES:

- má přímý účinek? Jak které ustanovení, některé ano, některé ne. Ale neplatí absolutně – někdy je to těžké říct – zjistíme v judikatuře soudního dvora (v rozsudku). (čl. 141 – odměňování mužů a žen – zajistí členský stát – podle Soudního dvora přímý účinek má – záleží na obsahu ne na interpretaci)

- pokud přímý účinek není nemůže se jednotlivec dovolávat u soudu práva

Právo sekundární:

1. nařízení – určena jednotlivcům, je zde přímý účinek
2. směrnice – neměla by mít přímý účinek, ale velmi často v konečné etapě jednotlivci určena je. Ale směrnice je určena členskými státy, které je mají aplikovat na jednotlivce. Stát by měl směrnici aplikovat do vnitrostátního práva – určeno jednotlivci. (ale tak to úplně nefunguje). Mnohé směrnice nejsou provedeny v čas, nebo nedostatečně, nekvalitně – protiprávní stav, protože neprovedl směrnici. (Průlom v případě van Dugn – stoupenkyně nějaké církve chtěla pracovat v jiné zemi; problematická církev, obava, že jede dělat něco nekalého – nepustili ji tam; odvolávka na Britský imigrační zákon, ale směrnice z roku 1964 to viděla jinak – mírněji vůči osobě – nemůže ji být zakázán předem vstup. Směrnice nebyla imputována do vnitrostátního práva. Podala žalobu k anglickému soudu, žalovala státní orgán – ministerstvo vnitra, aby zrušil rozhodnutí. Dostalo se to k soudnímu dvoru v roce 1974: **jestliže stát neprovedl směrnici, bude směrnice aplikována přímo.**)

Podmínky přímého účinku směrnice:

- směrnice není v čas provedena státem
- směrnice (její ustanovení) musí být konkrétní, aby se jedinec dozvěděl, jaká má práva, musí je umět vyčíst (případ v učebnici Ratti – firma, která vyrábí chemikálie, barvy – nutnost dobře balit a označit, protože jsou nebezpečné – jsou na to normy. Existovala komunitární směrnice, upravovala, jak mají být „zabalené“ plechovky – rozpor s italskými předpisy, firma ignorovala italské předpisy, Ratti obviněn pro obecné ohrožení. Směrnice nebylo totiž v Itálii přijata. Má směrnice přímý účinek? K soudnímu dvoru – ten potvrdil přímý účinek, směrnice nebyla provedena v čas, konkrétnost dána byla – přednost komunitárního práva, směrnice má přímý účinek.)
- dovolávat se přímého účinku směrnice může jen jednotlivec vůči členskému státu (členský stát vůči jednotlivci ne, jednotlivec vůči jednotlivci ne.)

U nařízení a u přímého práva, když je přímý účinek, se může dovolávat každý každého.

Přímý účinek směrnice – určitá ochrana jednotlivce, musí být splněny obě podmínky.

(Franchovick – žaloba podána roku 1990 – směrnice z roku 1984 – každý členský stát je povinen zajistit, když zkrachuje zaměstnavatel a nezaplatil zaměstnancům za vykonanou práci, stát se musí postarat o náhradu mzdy. V Itálii nebyla přijata směrnice – zkrachovala firma – nebylo odkud vyplatit mzdy – zaměstnanci žalovali stát, žádali sumu dlužných mezd – k soudnímu dvoru – směrnice není bezpodmínečná. Má podmínku – má být zřízen fond – nebyl zřízen – není přímý účinek, nelze požadovat náhradu mzdy (není to už mzda – není právní důvod), ale nebyla přijata směrnice, nastává odpovědnost za neprovedení směrnice vůči jednotlivci (protiprávnost – neprovedení směrnice) – italský stát je povinen zaplatit náhradu škody)

Komise zavede řízení proti členskému státu, pak žaloby k soudu. Když komise podá žalobu na členský stát, tak z toho jednotlivci nic nemají. Když si chce jednotlivec uplatnit práva, musí podat žalobu ke „svému soudu“.

Nepřímý účinek směrnice:

- vnitrostátní právo, které nebylo upraveno podle směrnice ....

Odpovědnost státu vůči jednotlivci:

Jestliže směrnice vyžaduje, aby stát přijal nějakou právní úpravu, která má zajistit nějaká práva pro jednotlivce, bude mít směrnice přímý účinek, jsou-li splněny dané 2 podmínky:

1. směrnice musí jednoznačně upravovat práva jednotlivce
2. směrnice musí být bezpodmínečná

(Rozsudek soudního dvora FRANCOVICH – firma zkrachovala a nezaplatila zaměstnancům mzdu za poslední čtyři měsíce. V Itálii nebyl podle směrnice ES zřízen fond, ze kterého by se nevyplacená mzda uhradila – **směrnice nemá přímý účinek**. Francovich žaloval u italského soudu a chtěl náhradu mzdy po Itálii. Soudní dvůr došel k názoru, že nastává odpovědnost státu vůči jednotlivci za neprovedení směrnice. Itálie porušila komunitární právo (neprovedla směrnici), je zde zavinění, odpovědnost. Peníze byly vyplaceny jako náhrada škody za porušení práva.)

Členský stát odpovídá vůči jednotlivci za neprovedení směrnice.

MATERIÁLNÍ PRÁVO (volný pohyb zboží, služeb, osob, kapitálu)

1969 (společný trh):

- byl dobudován tzv. společný trh, dnes internal market (= jednotný vnitřní trh)
- společný trh = vylepšená celní unie o čtyři základní svobody:
  - 1) volný pohyb zboží
  - 2) volný pohyb služeb
  - 3) volný pohyb osob (pracovníků, podnikatelů)
  - 4) volný pohyb kapitálu
- volný pohyb – odstraněny administrativní a fiskální překážky
- společný trh – odstraněny neviditelné překážky, ale zachovány překážky faktické
- volný pohyb zboží – překážky:
  - rozdílnost technických, bezpečnostních, zdravotních norem v jednotlivých státech
  - fyzický pohyb zboží v dopravních prostředcích přes hraniční přechody
- volný pohyb osob (za podmínky, že v daném státě bude vykonávat ekonomickou aktivitu) + volný pohyb služeb za podmínky – překážky:
  - kvalifikační předpoklady osob pro výkon určitého povolání, podnikání
  - hraniční přechody a kontroly

V polovině 70. let bylo patrné, že začíná společný trh stagnovat. Další vývoj v polovině 80. let – Jednotný evropský pakt = právní vyjádření tzv. bílé knihy (opatření, která je nutno realizovat, aby se trh pohnul dopředu)

Dnes (jednotný vnitřní trh):

- od 1999 měnová unie – doplňuje jednotný vnitřní trh

volný pohyb zboží:

- volný obchod ve společenství
- obchod při kterém jsou zrušeny veškeré překážky (administrativní, faktické)
- měl by se podobat obchodu uvnitř jednoho státu
- překážky:
  - clo – uvnitř společenství neexistují cla a jiné dávky se stejným účinkem jako dovozní přírážka, dovozní daň,...
  - daň, kterou se zdaňuje dovážené zboží - zakázaná daňová diskriminace dováženého zboží. Rozlišujeme diskriminaci:
    - Ø přímá – dovážené zboží je zdaněno méně výhodně než stejné zboží domácí
    - Ø nepřímá – je stejně zdaněno zboží domácí a dovážené, ale ve skutečnosti je dovážené zboží znevýhodněno okolními skutečnostmi (Př. Zdanění piva a vína v Anglii. Pivo je zdaněno nízkou sazbou, víno vysokou sazbou. Pivo převážně domácí, víno pouze dovoz; Př. Zdanění provozu motorových vozidel ve Francii podle koňských sil)
  - zákaz kvantitativních omezení dovozu a vývozu a opatření s obdobným účinkem (kvóty) – opatření státu – určitý právní předpis vydaný orgánem členského státu, je aplikován – omezení dovozu

(Př. Dovozy piva do Německa – pivo musí mít tradiční složení (voda, chmel, slad, cukr), nemá-li nesmí se jmenovat pivo – tento zákon byl definován ESD jako opatření s kvantitativním omezením)

(Př. Frankovací stroje dovážené do Francie z Anglie – pošta se dohodla s orgánem provádějícím schválení daného přístroje, úřad stroj neschválil – byl zastaven dovoz z Anglie)

(Př. Dovoz jahod ze Španělska do Francie – zablokování přechodů mezi Fr a Šp – škoda na jahodách – omezení dovozu španělských jahod – opatřením omezujícím dovoz byla nečinnost francouzských úřadů, fakticky byl dovoz znemožněn)

- osoba platí daň, pokud převáží zboží z jednoho členského státu do druhého + omezeno množství – 1. daň v původním státě se vrátí (od určitého limitu) + zdaňuje se ve státě dovozu
- limity – zvláštní spotřební daň (alkohol, tabák):
  - nadlimit – dovoz pro obchod
  - normálně – dovoz pro osobní potřebu
- ve smlouvě o ES:
  - čl. 28 – kvantitativní omezení...jsou zakázána
  - čl. 30 – výjimky z tohoto zákazu

článek 28:

- směrnice 70/50 (rok/číslo) – vymezovala opatření, byla na přechodnou dobu (nyní neplatí)
- rozlišuje se mezi povinnou a nepovinnou diskriminací dováženého zboží (= rozdílně aplikovatelná a nerozdílně aplikovatelná)
- není vysvětlující právní úprava (směrnice zrušena) – velký prostor pro ESD – judikatura
- opatření s obdobným účinkem – jakákoliv opatření státu, kterým se omezuje (zastavuje) dovoz zboží

(Př. případ „Dassonville“: firma dovážela skotskou whisky do Belgie přes Francii – v Belgii předpis na ochranu označení původu (označuje faktický původ) – pokud je výrobek takto chráněn, musí být dovážen s osvědčením, že jde o skotskou a ne francouzskou – Francie žádná osvědčení nevydává – 2 možnosti. První – přestat dovážet. Druhá – protiprávně dovážet a prodávat. Zvolili druhou možnost – hájili se, že by byl fakticky zakázán dovoz – opatření, které omezuje a znemožňuje dovoz je právě daný belgický zákon – ESD to uznal. **Dassonvillská definice:** je to opatření, které přímo či nepřímo, skutečně či potenciálně omezující obchod mezi členskými státy)

(Př. případ „Cassis de Dilon“: 16-ti % likér – není stoprocentní, protože má málo %. Vyvážel se do Německa – Úřad pro kontrolu dováženého zboží – likér označený jako likér musí mít 25 % alkoholu – likér byl v Německu zakázán – ochrana zdraví obyvatelstva – konzumací se dostavuje návyk na alkoholu. ESD uznal německou argumentaci, protože chybí komunitární právo – uznal to jako ochranu spotřebitele – kategorické požadavky (1. pravidlo rozumu) – v určitých případech může stát toto omezení provést pokud jde o oblast kategorických požadavků – přestává se používat kritérium účinku, důsledku a zabývá se kritériem účelu. Aplikace zásady proporcionality – zákaz dovozu likéru je neúměrný k dosažení cíle ochrana zdraví spotřebitele. Německý spotřebitel je dostatečně chráněn tím, že je informován (**2. pravidlo rozumu**). Výsledkem je, že je to v rozporu s čl. 28.)

(Př. případ „Cinéthèque“: francouzský umělecký svaz – distribuce kazet s filmy. Francie – zákon – diskriminace až rok potom, co byl v kině – ochrana kinematografie – omezování

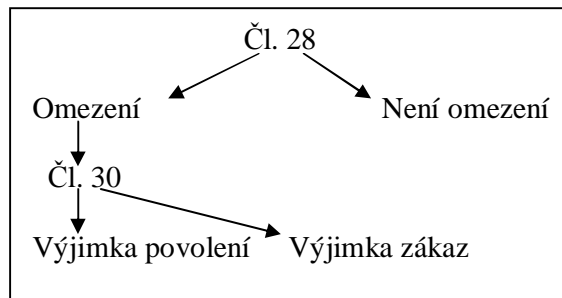
dovozu (i cizí kazety musí čekat). ESD – nejde o nedovolené opatření, pokud se nerozlišuje mezi domácím a zahraničním v případě ochrany kinematografie.)

(Př. „Clinique“: firma – kosmetické přípravky. Německo námitka – název klame spotřebitele, že se domnívá, že je to lék – zákaz. ESD – opatření je možné na ochranu spotřebitele, ale v tomto případě mu nehrozí nebezpečí a na obalu je popsáno, co to je a v lékárnách se neprodává. V žádném jiném státě si nemyslí, že jde o lék)

ESD rozhoduje rázně v oblasti týkající se vlastností výrobků

- margarín – tvar krychle, aby si ho spotřebitel nespletl s máslem – vyloučení zahraničních dovozců
- tyčinky MARS + 10 % navíc – ESD – toto opatření se týká vlastnosti výrobku, spotřebitel je sice klamán, ale je na obalu informován

(Př. „Keck“: majitelé supermarketu – některé zboží prodávali – akce + snížená cena až podhodnocená – vadilo to, že zlevnění bylo velké (Francie zákon – zboží nesmí být prodáváno pod cenu – může bez marže) – naláká lidi – nebude mu povolen prodej – poklesne poptávka po tomto zboží – pokles dovozu. ESD – zákaz tohoto opatření, netýká se způsobu prodeje pokud je tento způsob užíván pro stejné zboží zahraniční i domácí – způsob prodeje tam nepatří x vlastnosti výrobků – opatření není v rozporu s čl. 28)

článek 30:

- vyjmenovány jednotlivé případy, kdy je možno udělit výjimku
- nelze rozšiřovat dál
- uplatnění výjimek – ve výjimečných případech s ohledem na jiné řešení
- ochrana veřejné morálky – 2 případy v knize
- veřejný pořádek a veřejná bezpečnost – v praxi se neuplatňuje
- ochrana zdraví - důvod, který se uplatňuje velmi široce a také se zneužívá
(Př. rozhodnutí ve věci „Sandoe“: výrobce léků atd. – tyčinky Müsli – dováželi se do Holandska – přidávány uměle vitamíny – obava, že by vitamíny mohli poškodit zdraví – škodí vitamíny ve větším množství – Holandsko: zákaz dovozu tyčinek - firma se bránila proti zakazu. ESD – zda jde o ochranu zdraví (výjimka nebo ne) – vitamíny sami o sobě nejsou škodlivé, ve větším množství ano. Jestliže jsou pochybnosti a jestliže zůstávají, tak opravňují členský stát k takovému opatření. Dokud se neprokáže, že člověk může zkonsumovat kolik chce tyčinek a nepoškodí mu to zdraví, má na opatření nárok)
- ochrana průmyslového (práva k výsledkům lidské činnosti – patenty, ...) a obchodního vlastnictví (označení původu, ochranné známky). Autorská práva:
  - jsou veřejnoprávní
  - nabytí rozhodnutím státního orgánu (úřad průmyslového vlastnictví)
  - mají omezenou působnost na území státu, který tak rozhodl

- žádá-li se ochrana i v jiných zemích, musí v nich být příslušné právo přiznáno
- vynález může vyrábět, prodávat jen majitel patentu (pokud ve státě dovozu není přiznáno právo může tak činit kdokoli, pokud ochrana je, může být zboží využíváno jen na základě licenční smlouvy)
- to, že majitel musí dát svolení k dovozu zboží do státu, kde je mu právo přiznáno, je v rozporu se zásadou volného pohybu zboží – ESD – uznává teorii vyčerpání práva (právo je vyčerpáno prvním uvedením výrobku na trh v kterémkoliv členském státě)

(Př. Lék je dovezen z USA do Holandska, dovozem dojde k vyčerpání patentového práva ve všech státech ES, neboť došlo k uvedení na trh se souhlasem majitele práva. Nepochází již k udělování žádného souhlasu.

(Př. německá firma GGD vydala určitou nahrávku na desce, byla vyvezena do Francie se souhlasem majitele práv. Ve Francii je nízká daň, někdo desky skoupil za nižší cenu a dovezl je zpět do Německa a prodával je zde levněji než majitel patentového práva – ESD – vyčerpání práva, zboží se může volně pohybovat po celém společenství)

volný pohyb osob:

- osoba = každá FO, i PO pokud se může pohybovat
- nejen přemísťování ze státu do státu, ale zejména přemísťování trvalejšího charakteru za účelem výkonu určité činnosti (práce, studium) nebo jen tak
- do roku 1993 společný trh – pouze pohyb ekonomicky činných osob a jejich rodinných příslušníků
- **rozsah volného pohybu osob:**

- pracovníci – právo opustit území vlastního státu, vstoupit na území jiného členského státu, setrvat tam, ucházet se o zaměstnání, přijmout je, pracovat tam, bydlet tam, právo vzít si s sebou manželku a děti, nebýt diskriminován podle státní příslušnosti
- podnikatelé – živnostníci, společnosti, osoby vykonávající svobodná povolání (advokáti, lékaři,...)

Po schválení Jednotného evropského aktu volný pohyb osob bez omezení – vztahuje se na veškeré FO, přijato 3 směrnici:

- studenti
- dospělé osoby – osoby zajištěné prostředky k životu, aniž by pracovali
- důchodci
- **2 podmínky:**
  - 1) osoba musí mít dostatečné prostředky k životu v daném státě
  - 2) každá osoba, která se chce usadit v jiném členském státě musí mít v pořádku pro tento stát sociální a zdravotní pojištění
- Maastrichtská smlouva:
  - Evropské občanství – nenahrazuje státní občanství. Občanem EU je každý, kdo je občanem členského státu (čl. 17). Kdo je občanem, má:
    - o svobodu pohybu,
    - o volební právo do EP aktivní i pasivní (výkon tohoto práva není vázán na stát trvalého bydliště)
    - o volební právo do místních orgánů aktivní i pasivní (výkon tohoto práva není vázán na stát trvalého bydliště)
    - o diplomatickou a konsulární ochranu (konsulární úřad kteréhokoliv státu je povinen poskytnout pomoc všem občanům z členských států společenství)
- administrativní stránka: pracovní povolení ve společenství neexistují, ale i nadále existují povolení k pobytu – musí prokázat vyšší příjmy, zajištění sociální a zdravotní.

U studentů je povolení k pohybu vydáváno na 1 rok, u ostatních na 5 let. Na povolení je právní nárok. Existuje návrh směrnice, že pro osoby, u kterých nejsou pochybnosti, stačí, aby 4 roky pobývali v daném státě, pak se jim povolení bude prodlužovat automaticky na dobu neurčitou. Občan, který pobývá mimo své trvalé bydliště, se musí přihlásit k pobytu na jiné adrese.

(Př. Royer (1975) měl družku, která vlastnila hospodu v Belgii, jezdil za ní, setrval tam a občas se vracel do Francie. Zanedbával ale ohlašovací povinnost. Jednou ho chytila policie při dopravním přestupku – vyšlo najevo, že bydlí v Belgii bez ohlášení – porušil belgický veřejný pořádek, byl vyhoštěn, ale okamžitě se vrátil. Znovu byl chycen a případ šel k soudu. Dostal se až k ESD – měl odpovědět zda může být skutečně vyhoštěn a zda skutečně podléhá povinnosti přihlašování – musí respektovat belgické předpisy, nesmí být ale vyhoštěn, může mu být uložena pouze pokuta.)

Postavení ČR po vstupu:

- nebude pro nás platit volný pohyb pracovníků, bude omezen v některých členských státech (Rakousko, Německo,..), v některých bude povolen (VB, Holandsko, Dánsko, Švédsko, Řecko, Portugalsko, Belgie)
- kterýkoliv členský stát může prohlásit, že po dobu 2 roky nebude existovat volný pohyb pracovníků a bude třeba pracovní povolení (na podnikatele se to nevztahuje)
- po uplynutí dvouleté lhůty lze po vyhodnocení prodloužit na další 3 roky a pak ještě na 2 roky (celkem 7 let)
- budou uzavírány kvóty na pracovní povolení

Celkový pohyb osob v EU činí 4,3 % z čehož pouhých 1,5 % představují obyvatelé jiného členského státu. Nejvíce Portugalsko, Itálie a nejméně Británie,...

Obecné překážky VPO

- a) ochrana veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti
  - je možno nepustit na území členského státu osobu, u které je předpoklad, že bude narušovat veřejný pořádek a bezpečnost
  - veřejný pořádek – nelze definovat, ale nastanou-li případy – je jasné, zda porušuje
    - politické akce je možno nepustit (zasedání NATO, EBRD)
    - nutno vykládat restriktivně: nelze úplně uzavřít hranice, musí se prokázat, že by osoba narušovala (najdou se zbraně,...)
    - pojmán široce – směrnice stanoví, že přípuštění ke vstupu osoby na území jiného členského státu nelze vázat na aktivitu osoby v minulosti. Musí se vycházet ze situace v současné době – ne předpoklady do budoucnosti
  - vyhoštěna může být osoba jen z vážných důvodů porušování veřejného pořádku a bezpečnosti
- b) ochrana zdraví obyvatelstva (přijímajícího státu)
  - proti šíření nakažlivých chorob – závažných
  - existuje seznam chorob, které se považují za přenosné – osoby nesoucí chorobu nemusí být vpuštěny
  - jak se tato pravidla uvedou v život, když jde o VPO mezi členskými státy? – není kontrola na hranicích:
    - kontroly dočasné namátkové – ve dnech konání akce
    - nelze potíhnout – řeší se to, až když se na to přijde – vyhoštění

Překážky týkající se pouze výkonu určité ekonomické činnosti

a) čl. 39 pracovníci

- co vše VPO zahrnuje, zákaz diskriminace dle národností příslušnosti
- neplatí pro pracovníky ve veřejné správě (výklad ESD: teleologický výklad = účelový – nezkoumá se pravý smysl výrazů v tom ustanovení, ale smysl toho ustanovení, proč v té smlouvě je)
- výklad čl. 39 je restriktivní: státní zaměstnanci nejsou jen úředníci,... i řidiči z povolání, uklízečky, zahradníci,... jsou v pracovním poměru ke státnímu orgánu (ministerstvu,...)
- připouští se vyloučení občanů jiného členského státu a vyhrazení určitého zaměstnání pro domácí občany
- smyslem: na určitých citlivých místech chce mít stát raději své občany (bezpečnost, utajování)
- kde je hranice: ministři a náměstci, ředitelé odborů na ministerstvu ANO; sekretářky NE + pomocná povolání (uklízečky,...) – kritérium není nikde stanoveno
- pokud osoba vyvíjí činnost v oblasti, kde je možnost, že se bude podílet na výkonu státní moci – platí výjimka a cizinec může být odmítnut (př. Ozbrojené složky (armáda, policie), státní zástupci, soudci, vyšší úředníci na ministerstvech či jiných úřadech – záleží na přístupu ke státnímu tajemství)

b) právo (svoboda) podnikání – nepřesný pojem – právo usazování

- zákaz diskriminace dle státní příslušnosti – stejné podmínky jako domácí
- právo zřídit podnik + provozovat tuto společnost
- někdy se hovoří o volném pohybu PO – ona se ale nemůže pohybovat, společnost se sídlem v jednom členském státě založí sama či s dalšími subjekty dceřinnou společností (mateřská má rozhodující podíl)
- opět zákaz diskriminace
- je tu ale i povinnost podrobit se tamějším předpisům

volný pohyb služeb

služba:

- určitá ekonomická aktivita – účel: uspokojit potřeby
- VPS – služba je poskytována přes hranice – je tu určitý mezinárodní prvek
- Určitá společnost má sídlo ve státě A, vyvíjí činnost na území státu B – ekonomická aktivita vykonávána na dálku (př. Rakouská pojišťovna má agenty v ČR a ti uzavírají pojistné smlouvy ve jménu rakouské společnosti). Nemusí být poskytovat v A a příjemce v B – dnes mohou být oba v jednom státě – klinika ve státě A – subjekt z B tam jede, aby využil její služby – rozhodující je, že subjekt je cizinec

Smyslem VPS:

- je volný pohyb toho poskytování – týká se vlastně toho poskytovatele. ALE stále častěji je provozovatel doma a příjemci služby přijíždějí za ním (kliniky, zdravotní zařízení, muzea – vstupenky pro cizince)
- ESD: je-li občan členského státu EU, musí mít stejné podmínky jako domácí – stejné vstupné (na nečleny lze rozlišovat)
(př. Britský turista COWAN byl v Paříži na zájezdu, v metru přepaden, zraněn – musel se léčit. Ve Francii je přepis, je-li osoba obětí útoku, kde pachatel není dopaden – může žádat odškodnění od státu. Cowan chtěl tuto náhradu, bylo řečeno: on je cizinec, neexistuje bilaterální smlouva mezi VB a FR – nemá nárok – žaloval MF ve FR. ESD: diskriminace příjemce služby – musí mít stejné postavení jako domácí. Ve směrnici se o příjemci služby vůbec nemluví – výplod rozh.)

4 znaky služby:

1. určitá ekonomická aktivita – činnost za úplatu
2. přeshraniční prvek – rozhodné prvky lokalita v různých členských státech
3. pokud nelze použít pravidla pro VPZ, VPO včetně práva podnikání
4. nový prvek – posuzuje se **dočasnost** (trvalost) této činnosti – činnost není „věčná“ a není zcela **pravidelná**, není **systematická**, není **nepřetržitá** – jinak je to podnikání
př. Advokát poskytl služby, může zastupovat klienty u soudu, i zahraniční klienty u zahraničního soudu (pokud náš advokát ve Vídni stabilně hledá klientelu – musel by mít statut advokáta pro Rakousko (právnícký diplom, advokátní zkoušky, zápis do advokátní komory,...), řešení: poskytuje svou službu v zahraničí, kdyby tam byl etablován – VPO podnikatel)

Odlišení od ostatních svobod:

- volný pohyb pracovníků: poskytování stavebních služeb – po zakázce předepsáno výběrové řízení v rámci celé EU, stavební firma má své stavební dělníky (přiveze si je s sebou z A do B) – jsou to pracovníci v pracovním poměru k firmě v A – jako by služební cesta. Pokud je pobyt krátký = poskytování služeb. Pokud je pobyt delší = VPO pracovníků.
- !!! VPO pracovníků – lze práci konat na dálku: programátor, architekt uzavře smlouvu, že pro společnost B vykoná PC program

volný pohyb kapitálu

- problematika ekonomická ne právní, literatura: Právní nástupnictví měny euro, Michal Tomášek, Linde

VYNUCOVÁNÍ KOMUNITÁRNÍHO PRÁVA

Členské státy:

- členské státy jsou podřízeny společenství – jsou povinny respektovat komunitární právo
- komise sleduje, zda členský stát dodržuje komunitární právo
- nejčastějším porušením je neimplementace směrnice. Směrnice obsahuje závazek informovat komisi o tom, jako opatření bylo přijato. Nedostane-li komise zprávu, má se zato, že implementace neproběhla.
- dalším porušením je vydání vyhlášky, právního předpisu členským státem, který například omezuje volný pohyb osob, služeb, zboží,...
- jakmile se komise dozví, že komunitární právo není dodržováno (jak primární, tak sekundární), zašle členskému státu (vládě) dopis, ve kterém konstatuje, že došlo k porušení práva, žádá po členském státě vysvětlení. Dojde-li k názoru, že k porušení opravdu došlo, zahajuje řízení administrativní povahy (= neveřejné stádium). Snaží se, aby členský stát situaci napravil – většinou úspěšně. Pokud členský stát situaci nenapraví, přechází řízení do veřejné části. Všechny okolnosti případu jsou zveřejněny. Členský stát buď prohlásí, jak případ vyřeší, nebo konstatuje, že se s tím nedá nic dělat. Komise vydá stanovisko (není právně závazné) – není-li plněno, může případ předat ESD. Komise se snaží předávat je tolik žalob, aby měl ESD šanci je stihnout vyřešit

1. žaloba na porušení povinnosti ze strany členského státu:

= řízení o porušení povinnosti (dozorčí žaloba)

- nejčastěji podává komise, může podat i jiný členský stát
- případ je přidělen jednomu ze soudců (nyní má ESD 15 soudců, po vstupu nových členů, tolik kolik bude členských států)
- řízení před ESD má 2 fáze:
  1. fáze (písemná):
    - strany si dopisují
    - komise odpovídá na repliku
    - členský stát odpovídá ne tripliku
    - zjišťuje se skutkový stav
  2. fáze (ústní):
    - není v současnosti povinná
    - svolává se jen tam, kde může přinést něco nového
    - zástupci jednotlivých stran se fyzicky dostaví
- rozhoduje se v senátech (3 – 5 členů)
- tzv. generální advokát: osoba, která má stejné postavení a kvalifikaci jako soudce, ale nerozhoduje, tvoří spolu se soudci hlavní personál ESD. Posuzuje každý případ po zjištění skutkového stavu před rozhodnutím soudu. Provádí rozbor případu, který je publikován, navrhuje řešení případu. Senát při rozhodování může přihlédnout k jeho návrhu.
- ESD rozhoduje konečným způsobem, nelze se proti jeho rozhodnutí nikam odvolat. Vydaný rozsudek je pro členský stát právně závazný
- může se stát, že členský stát rozsudek nerespektuje. Nerespektování rozsudku = porušení práva. Předmětem řízení tentokrát již není původní porušení práva, ale nerespektování rozsudku. Komise podává vymáhací žalobu, dává návrh ESD, aby byla členskému státu uložena sankce v podobě pokuty.

2. žaloba na neplatnost aktu sekundárního práva včetně individuálních rozhodnutí:

ESD musí vykonávat funkci ústavního soudu ve společenství

a) neplatnost legislativního aktu:

- důvody neplatnosti:
  - nedostatek pravomoci na straně orgánu společenství (přijetí směrnice orgáne, který k tomu nemá pravomoc)
  - nejsou dodrženy legislativní postupy
  - nejsou dodrženy lhůty pro předkládání
- žalobu podávají:
  - členské státy
  - jiné orgány společenství (parlament na radu)
  - FO i PO pokud je tato osoba bezprostředně dotčená (jen u nařízení)

b) napadení individuálního aktu:

- porušení soutěžního práva – udělení pokut komisí
- podávají se k soudu první instance, lze se proti jeho rozsudku odvolat k ESD

Podává se do 2 měsíců od data vyhlášení, u jednotlivce nemusí být lhůta dodržena.

ESD:

- potvrdí platnost
- zruší akt
- upraví výši pokuty nebo ji zruší úplně

3. žaloba na nečinnost orgánu společenství

4. žaloba na náhradu škody

= žaloba proti společenství

Žaloby číslo 1 – 4 označujeme jako žaloby přímé

5. žaloba nepřímá

- žaloba, která vychází z jiného řízení
- je podávána v rámci řízení u jiného soudu
- článek 234 (177) – prediciální řízení = řízení o předběžné otázce
- ESD a soud první instance zajišťují jednotný výklad a jednotnou aplikaci komunitárního práva v celém společenství
- soud členského státu řešící otázku upravenou komunitárním právem může požádat ESD o výklad komunitárního práva

(Př. Omezení dovozu určitého výrobku. Dovozce se domnívá, že opatření není odůvodněné. Podá žalobu k národnímu soudu. Soud aplikuje právní předpisy na daný případ)

